

skrænkninger, hvorved man navnlig kom til at genere Haandværket og den mindre Industri, det Haandværk og de Industrier, som navnlig opretholder de smaa Hjem. Disse Virksomheder tillægger jeg den allerstørste Betydning. Jeg tillægger det mindre Betydning, skønt det gerne kan have sin Betydning, om man opretholder Aktieselskaber og den Art store Virksomheder, der undertiden kan være mere eller mindre tvivlsomme — vi ser jo nu, hvordan det gaar med Svovlsyren ude paa Amager. Jeg tror altsaa, man her har taget fejl, ikke alene under Hensyn til Sagen i sig selv, men ogsaa under Hensyn til den almindelige Politik, til Samfundsklassernes indbyrdes Stilling. Det er nemlig en given Sag, at naar man gaar for vidt i en Retning som denne, er der adskillige Mennesker, som berøves det daglige Brød. Der var adskillige, der ved den sidste Toldlov blev ramt stærkere, end de kunde taale; jeg ved ikke, om der ikke ogsaa f. Eks. er fremkommet Andragender til den højtærede Finansminister om Lotterikollektioner for at bøde paa dette Forhold. Her er et Omraade, hvor man vilde gøre klogt i ikke at gentage de vidtgaende Krav, man har rejst tidligere, thi man gør ikke blot Skade derved, men man opretholder derved en Adskillelse i Samfundet, hvor der burde være Sammenhold. Jeg har en Gang for mange Aar tilbage brugt det Udtryk: Borger og Bonde burde samles her i Landet, og jeg blev haanet derfor i visse Organer, hvis specielle Opgave det er at haane ved saadanne Lejligheder. Det bider aldrig paa mig. Ogsaa naar jeg slaar fra mig i Dag, er jeg vel opmærksom paa, hvad der forestaar, men jeg tager mig det ikke videre nær, for jeg ser i de allerfleste Tilfælde dybt ned paa vedkommende Personer. Jeg vil derfor kun fremhæve dette, dersom man vil tage noget Hensyn til en saadan Udtalelse fra mig: Vær meget mere tilbageholdende i disse Krav og lad navnlig være at rejse en for stærk Agitation i den Retning, som vil binde, naar den Tid kommer om ikke længe, da der paa ny skal tages fat paa disse Spørgsmaal.

Her kommer jeg endelig til et Spørgsmaal, som er vor Politiks største Ulykke, og som det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (H. L. Møller) skrev en ganske fortræffelig Artikel om i Sommer, nemlig det at give Løfter, ubesindige Løfter. Det er en farlig Sag. Man giver dem for at blive valgt. Jeg kender Højrekandidater, som har været endnu mere radi-

kale end deres radikale Modkandidater, og ogsaa Kandidater fra andre Lejre, der har givet ubesindige Løfter. Sligt er utilbørligt og burde ikke finde Sted. Men naar vi kommer til Forfatningssagen, kan det være, jeg kan konstatere noget mere i den Retning.

Jeg vil saa tilsidst kun udtale en Tak til det ærede Medlem for Hjørring Amts 3die Valgkreds (J. Sørensen) for den Anvisning, han gav til at faa Midler til forskellige offentlige Formaal, nemlig Udsættelse af Retsreformen. Jeg hilser denne Udtalelse med Tilfredshed, blandt andet ogsaa fordi det efter min Mening saa mere og mere kan vise sig, om der staar et virkeligt Folkeønske bag ved det Krav, der er rejst om at faa gennemført Retsreformen, eller om det er et Krav, der kun er rejst af Journalister og Rigsdagsmænd. Det var en fortræffelig Udtalelse, der faldt fra det ærede Medlem, og han har min fulde Tilslutning.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingerne.

Det næste Møde holdes i Morgen Torsdag den 17. Oktober Kl. 1 med følgende Dagsorden:

1) *Valg af 15 Medlemmer til et Udvalg angaaende:*

Forslag til Lov om Retsforholdet mellem Husbond og Tyende.

2) *Fortsættelse af første Behandling af:*

Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1. April 1913 til 31. Marts 1914.

Mødet hævet Kl. 4.